

Dla niepełnosprawnych

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych Data publikacji:
28.04.2014 Data modyfikacji: 07.07.2020

Kim jest osoba niepełnosprawna?

Osoba niepełnosprawna – to osoba, której stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskała odpowiednie orzeczenie.

Jak otrzymać stopień niepełnosprawności?

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostaje przyznane przez odpowiednie instytucje orzekające na wniosek osoby zainteresowanej. Są nimi powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności oraz wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności (jako druga instancja o charakterze odwoławczym)

Wyodrębnione są trzy stopnie niepełnosprawności:

- znaczny stopień niepełnosprawności równoznaczny z pierwszą grupą inwalidzką,
- umiarkowany stopień niepełnosprawności równoznaczny z drugą grupą inwalidzką,
- lekki stopień niepełnosprawności równoznaczny z trzecią grupą inwalidzką

Jakiej pomocy może oczekiwać osoba niepełnosprawna zarejestrowana w urzędzie pracy?

Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako:

- **bezrobotny** – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.
- **poszukujący pracy** – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Osoba z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status „bezrobotnego” może skorzystać ze wszystkich usług urzędu pracy i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej.

Ponadto, osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako

poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji:

1. szkoleń;
2. stażu;
3. prac interwencyjnych;
4. przygotowania zawodowego dorosłych;
5. badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji;
6. zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji;
7. finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji;
8. studiów podyplomowych;
9. szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową;
10. bonu na zasiedlenie;
11. bonu szkoleniowego;
12. bonu stażowego.

Dla osób niepełnosprawnych posiadających status „poszukującej pracy”, a nie pozostających w zatrudnieniu, przewidziane są usługi urzędu pracy i instrumenty finansowane ze środków PFRON.

Instrumenty te są adresowane bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, jak też do ich pracodawców.

<p>Uprawnienia pracodawcy zatrudniającego osobę z orzeczoną niepełnością</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika. • Zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy. • Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy. • Zwrot kosztów szkolenia pracownika. • Zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy. • Zwolnienie z wpłat na PFRON. • Refundacja części wynagrodzenia lub składek na ubezpieczenia społeczne.
<p>Uprawnienia osoby z orzeczoną niepełnością zdolnej do pracy, posiadającej status „bezrobotnego” lub poszukującej pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc w znalezieniu zatrudnienia (pośrednictwo pracy). • Możliwość nabycia, uzupełnienia, podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz zdobycia doświadczenia zawodowego (szkolenia, studia

	<p>podyplomowe, staż).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomoc w wyborze odpowiedniego miejsca pracy przy uwzględnieniu predyspozycji zawodowych i możliwości zdrowotnych oraz wymagań w danym środowisku pracy (doradcy zawodowego).
<p>Osoby niepełnosprawne podejmujące i prowadzące działalność gospodarczą lub rolniczą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie finansowe na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej. • Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego. • Refundacja składek ZUS.

Rodzaj przyznanego wsparcia zależy będzie od sprofilowanej pomocy podczas wizyty u doradcy klienta w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Jakie przywileje w pracy posiada osoba niepełnosprawna?

Podstawowym aktem normatywnym regulującym prawa i obowiązki pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne, w tym również uprawnienia niepełnosprawnego pracownika, jest ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511, z późn. zm.).

W stosunkach pracy, tak jak wszystkich innych pracowników, zasady regulują przepisy prawa pracy, przede wszystkim Kodeks Pracy.

<p>Lekki stopień niepełnosprawności</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Czas pracy nie może przekraczać 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo. • Osoba niepełnosprawna nie może być zatrudniona w godzinach nocnych i w godzinach nadliczbowych. • Osoba niepełnosprawna ma prawo do dodatkowej przerwy w pracy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek, czas przerwy wynosi 15 minut i jest wliczany do czasu pracy.
<p>Umiarkowany i znaczny stopień niepełnosprawności</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Czas pracy nie może przekraczać 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo • Osoba niepełnosprawna nie może być zatrudniona w godzinach nocnych i w godzinach nadliczbowych. • Osoba niepełnosprawna ma prawo do dodatkowej przerwy w pracy na gimnastykę

	<p>usprawniającą lub wypoczynek, czas przerwy wynosi 15 minut i jest wliczany do czasu pracy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobie niepełnosprawnej przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym. • Osoba niepełnosprawna ma prawo do czasu wolnego od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia w wymiarze do 21 dni roboczych w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym lub w celu wykonania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych lub usprawniających, jeżeli czynności te nie mogą być wykonane poza godzinami pracy.
--	---

Uwaga!

Wymienionych wyżej ograniczeń czasu pracy wszystkich osób niepełnosprawnych nie stosuje się:

- do osób zatrudnionych przy pilnowaniu oraz
- gdy, na wniosek osoby zatrudnionej lekarz prowadzący badania profilaktyczne pracowników lub, w razie braku, lekarz sprawujący opiekę nad tą osobą wyrazi na to zgodę

Jak osoba niepełnosprawna może skorzystać z pomocy w poszukiwaniu pracy?

Osoby z orzeczonym stopniem niepełnosprawności mogą poszukiwać zatrudnienia zarówno na otwartym rynku pracy, jak i w zakładach pracy chronionej, w zależności od wskazań zawartych w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności. Zaliczenie do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności osoby, nie wyklucza możliwości zatrudnienia tej osoby u pracodawcy, który nie posiada statusu zakładu pracy chronionej, w przypadku:

1. przystosowania przez pracodawcę stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej;
2. zatrudnienia w formie telepracy.

Lista zakładów pracy chronionej zamieszczona jest na stronie: www.zpchr.pl

Do urzędów pracy mogą być zgłaszane zarówno oferty z otwartego rynku pracy jak i zakładów pracy chronionej. Osoba niepełnosprawna w celu uzyskania informacji o ofertach pracy, może zgłosić się do urzędu pracy bezpośrednio lub skontaktować się telefonicznie. Wszystkie oferty pracy dla osób zarejestrowanych w urzędzie pracy, dostępne są również na stronie internetowej.

Pozostałe oferty pracy dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności znajdują się m.in. na stronach:

- www.niepelnosprawni.pl
- www.sprawni-niepelnosprawni.pl
- www.popon.pl
- www.bezbarier.org

Oferty pracy zarówno dla osób niepełnosprawnych jak i pełnosprawnych, można znaleźć na wszystkich dostępnych stronach internetowych dla osób poszukujących pracy.

Szczegółowe informacje dotyczące przywilejów niepełnosprawnych pracowników oraz korzyści wynikających z zatrudniania osób niepełnosprawnych, znajdują się na stronach:

- www.niepelnosprawni.gov.pl
- www.pfron.org.pl
- www.pzon-tychy.pl
- www.niepelnosprawni.pl
- www.sprawni-niepelnosprawni.pl
- www.niewidzialni.eu
- www.popon.pl